

כראוי, שנתן להם את הכסף בתחילה ואחר כך דרש את השטר.

אבל אם אמר המשלח — **"הב זוזי, ושקול שמטרא"**, לא משלם. כיון שעשה השליח כדבריו.⁽⁷²⁾

על השליח לשלם את הכסף למשלח, כיון שפשע בשליחותו, שלא דרש מהם את השטר בתחילה?

אמר רב אשי, חזינן, נראה — אי אמר ליה המשלח — "שקול שמטרא, ואחר כך הב זוזי", משלם. כיון שלא מילא את שליחותו

כן אינו נאמן להעיד כיון שהוא נוגע בדבר, אך לפי הצד השני קשה.

וכתבו התוספות — שסוגייתנו עוסקת אחר שנתקנה שבועת היסת, ואז לעולם על השליח להשבע שבועת היסת שמילא את שליחותו. ולעולם נחשב כנוגע, ואינו יכול להעיד כנגדם.

ויש מהראשונים שהקשו באופן אחר — מדוע נאמנים לומר סיטראי, הרי העד מעיד שנפרע השטר, ומחייבם שבועת עד אחד, ואילו הם אינם יכולים להשבע, כיון שמודים לדברי העד שהיה כאן פרעון, אלא שטוענים שהיתה כאן מלוה נוספת, וכמו שמבואר גבי נסכא דרב אבא, בבבא בתרא לד' ע"א, שהיכן שיש עד אחד שחטף אינו נאמן לומר דידי חטפי, וגם אינו יכול להשבע להכחיש את העד, כיון שהודה לדבריו שחטף, אלא שטוען "דידי חטפתי", ומתוך שאינו יכול להשבע משלם, ואם כן גם הכא מתוך שאינם יכולים להשבע עליהם לשלם?

וכתב הריב"ש — לדעת הראשונים שעד המסייע אינו מחייב שבועה אלא בטענת ברי, אם כן הכא יש לומר, שאבימי לא טען טענת ברי, שהרי אינו יודע בבירור שהשליח פרעם. ולכן אינם מתחייבים שבועה.

אך דעת הר"ף שלעולם עד המסייע מחייב שבועה אף בטענת שמה, ואף לשיטתו כתב הריב"ש — שהכא יכולים להשבע, ולהכחיש את העד, כיון שהעד מעיד על פרעון, והם טוענים שלא היה כאן פרעון. ולא דמי לנסכא דרב אבא, שהתם טענותיו על הנסכא עצמה, ואינו יכול להשבע כיון שאינו מכחיש את העד,

אך הר"ן הוכיח מסוגיין — שאין הלוח יכול לקבוע איזה חוב הוא בא לפרוע, ואם תפס המלוה יכול לומר שכסף זה הינו לפרעון המלוה על פה, ואפילו אם התכוין הלוח בפירוש לפרוע את המלוה בשטר.

אמנם דבר זה אינו מועיל אלא בתורת תפיסה.

ויש לבאר לדעת הר"ן — אם כן מדוע נזקקו "בי חוזאיי" למיגו, הלא אף בלא מיגו נאמנים, שהרי הממון בחזקתם?

וצריך לומר — שהרי אינם נאמנים לומר שהלוח עצמו בא לפרוע את המלוה על פה, כיון שזו טענה גרועה כנ"ל, ואין הם נאמנים אלא בתורת תפיסה, לומר שתפסו את הממון עבור המלוה על פה, ובתפיסה אינם נחשבים כמוחזקים, כמבואר במסכת בבא בתרא (לד' ע"א) גבי ההוא גברא דחטף נסכא מחבריה, ואמר — "אין חטפי ודידי חטפתי", ואמר רב אבא שתפיסה הבאה בגזלנות אינה הופכת את התופס למוחזק, ואילו מיגו דלהד"ם אינם נאמנים.

ועיין בקובץ שיעורים, שפירש את דברי הר"ן באופן אחר.

72. הקשו הראשונים — במקרה שהעד אינו משלם, מדוע נאמנים "בי חוזאיי" לומר — "סיטראי נינהו", והלא העד מעיד שתפסו, ואין מיגו, כיון שאינם מעיזים נגד העד לומר להד"ם. כמבואר בבבא בתרא (לד' ע"א)?

בשלמא לפי הצד שחייב השליח לשלם, אם